

"Ако правиш добро, надежда имай.
Ала бъде ли то лошо, чакай го".

Жиесемът на Данко позвъня точно, когато автобусът пълен с гастарбайтери, прибиращи се от различни точки на Европа, спираше на крайната градска спирка.

- Ало, ало - Връзката беше лоша. - Кога си пристигаш? - се чу от отсрещната страна.

- До 30 - 40 минути. Чакай ме до пазара - отвърна Данко, забелязвайки одобрителното кимване на Недьо, шофьора с който много добре се познаваха.

Беше жена му, обаждаше се за трети път, откакто преминаха границата. Когато потеглиха отново, в автобуса бяха останали само той и Недьо.

- Колко време изкара навън, Данко?

- Ами кажи - речи две години.

- И къде беше, какво работи?

- След като напуснах България, отидох в Италия, там работих в оранжерия. След това заминах за Испания и добре че там попаднах на добър, изстрадал човек, та ми помогна да събера някой и груг лев, иначе бях зле.

- И какво смяташ да правиш? Тука ли ще останеш, или ще се върнеш отново?

- Не мисля да се връщам, въпреки че имам прекрасна възможност да направя пари. Ще си остана тука в България, ще се опитам да продължа работите си дотам бях ги почнал. Както се казва, ще следвам мечтите си. Те ме привличат.

Навън бе започнало да се зрачава, автомобилите се движеха със светнати фарове. Данко се облегна на седалката и затваряйки очи се пренесе назад в спомените си...

С Нури бяха неразделни приятели още от детинство, та заедно решиха да направят нещо значимо, което да ги отличава от другите им връстници в големите ромски махали. Да спрат със золумите, че някак не им приличаха на годините, а и дядо Наньо им беше казал, че това хич не е ромско, лошотията не е за тях. Тогава решиха да направят образцова овцеферма с модерна земеделска техника, с хора които да я разбират, да я обслужват умно. С общи средства закупили на търг трактор и необходимия инвентар за работа, подготвиха договорите за земя, някои дори успяха да подпишат. Тръгнаха да избират и сграда от запуснатите имоти на бившото ТКЗС. С малък ремонт всичко щеше да влезе в час. Вървяха пеш. На връщане разпалено обсъждаха преговорите с ликвидационния съвет, когато от входната портичка на бай Селим излезе тя - Румяна, облечена в къса бяла лятна рокля, оставила на показ изиящите и матови рамене, получили лек загар. Очите и носеха цвѐта на неузряло бяло грозде и ги гледаха в упор някак закачливо. Косата ѝ, дълга до кръста, гарваново черна, бе покорно прибрана в горния край. Пръв наруши мълчанието Нури.

- Данко, коя е тая хубавица?

- Не знам, за пръв път я виждам, сигурно е внучка на бай Селим.

До час бяха разбрали кое е момичето - била дъщеря на Емила, голямата дъщеря на бай Селим, женена у Бурзуджиите. На вечерта в махалата имаше годеж и там отново срещнаха Румяна. Тя играеше най-хубаво. Кръшното ѝ тяло ги омаи́ваше, теглеше ги нанякъде, а те само се споглеждаха и не казваха нищо.

От този ден работите им поеха в друга посока. Започна се едва ли не надпревара за момичето. От ден на ден Нури ставаше все по-невъздържан, сприяхав, докато един следобед се втурна при Данко и едва успя да изрече:

- Трети ден те няма никакъв, а уж работа ще вършим...

Подреди още няколко гуми, но като не получаваха отговор току изломти:

- Слушай, ако Румяна ти е виновна, ако ти е криво че излиза с мене... Спря го тук. Тръшна след себе си вратата и тръгна.

Данко се беше облегал в черчевето на прозореца, угрижен за здравето на дядо си Стойко, така си и остана още дълго. На Нури се обади след два дни, дядо му беше зазлял и очакваше най-лошото, та искаше да му съобщи, че е зает и скоро няма да може да се видят. Не го отк-

ри и по-късно, не успя да му съобщи, че дядо му вече го няма - той все го питаше за Нури - че тяхната уговорка си остава.

Видяха се чак след седмица. Нури имаше нови планове. Намерил си по-доходен бизнес и бързаше да поделят всичко. Въпреки молбите на Данко, той бе непреклонен. С него бяха и някои от новите му другари, явно по-нетърпеливи и от него. Нури бе неузнаваем. Данко не можеше да познае приятеля си. Какво го бе променило толкова, такъв ли щеше да остане.

"Запомни, сине, - напряха гумите на дядо му. - винаги ще се придържаш към красивата страна на живота. Ако през живота си правиш добро, надежда имай, че ще ти се върща, ала бъде ли то зло, чакай го, няма да те отминне."

Приказките на дядо Стойко му бяха като пътеводител и в чужбина. Тъй спечели доверието на дон Родриго Алварес, който бе останал сам

след злощастната и нелепа смърт на един-

ствения си син. Старият фермер му

повери управлението на огромно-

то имение и фермата за отг-

леждане на бикове за корига.

На тръзване старецът му по-

вери:

- Ако някога решиш да дойдеш отново, или изпитваш трудности, знай винаги ще ти помогна, докато траят земните ми дни.

- Хайде готово, пристигнахме.

И посрещачите са тук. - изва-

ди го от спомените Недьо.

- Направо на село ли да карам?

- попита жена му и се прегър-

наха..

- Да - отвърна Данко, целувай-

ки я нежно.

- Нури катастрофира много тежко, предстои му операция на тазобедрената става или

...

- Или какво?! - притесни се

Данко.

- Ще остане инвалид. Но от главата си тегли. Пили с него-ви приятели комарджии и батакчии и ето какво стана.

На сутринта Данко отиде да провери състоянието на постройката, която бяха харесали преди с Нури. На връщане се отби при бай Стоян пчеларя и от него също разбра че приятелят му не е добре.

- Ама ще направиш фермата? Ти не се отказваш?

- Няма отказване, бай Стояне. Работа и постоянство, така е в Европа, така трябва да бъде и тука.

- А, да ти кажа, Данко - Румяна ходила да иска пари за лечението на Нури от приятели, но никой не ѝ дал, та се оплакваше горката.

Когато се прибраха вкъщи с жена си, решиха да помогнат на Нури. Привечер отидоха у дома на Нури и Румяна.

- Добра вечер - поздравиха те, привличайки загрижените погледи на всички присъстващи.

- Е, какво става - попита Данко, вече приседнал на леглото до Нури - какво си се оклюмал такъв? Кога е операцията?

- След 30 дни ще е първата, но...

- Няма но - спря го Данко. - ние решихме с Дана да ви помогнем. Каквото било, било, важното е да доведем нещата до край.

Всички в стаята се умълчаха. Чичото на Нури, бай Мустафа, не се сдържа:

- Данко, за тая добрина, която правиш, Бог ще ти помогне.

За кратко време новината обиколи ромската махала, а от там и селото. Някои не можеха да повярват.

- Ама как! Данко дал на Нури двадесет хиляди?! Та нали той го провали?

След десетина дни Данко получи вест от дон Родриго. Съобщаваше му, че идва при него, за да осъществят мечтата му.

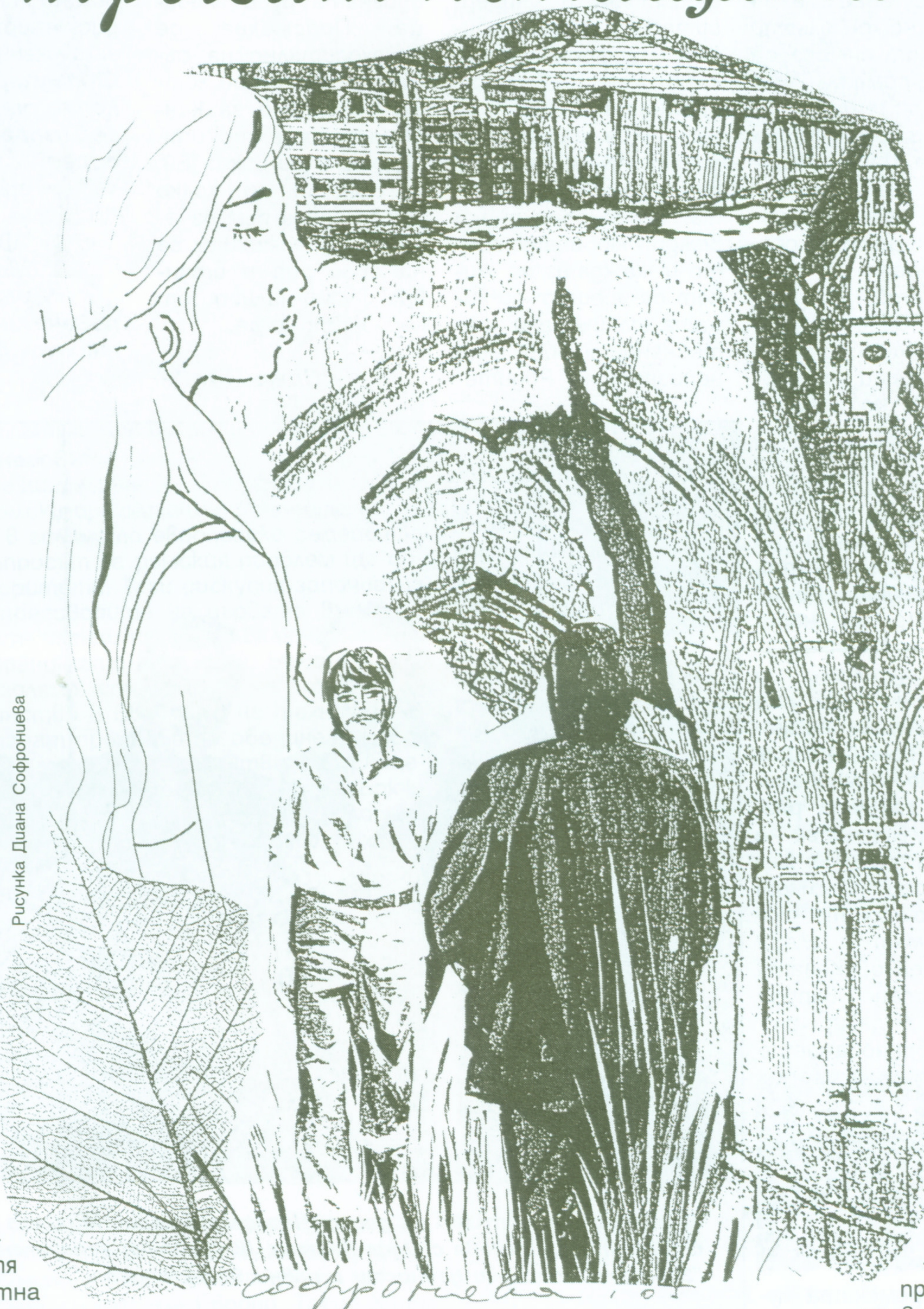
Дните се занизаха по-бързо, сякаш се надпреварваха.

Данко продължи да работи все така усърдно и да помага с каквото може. Привечер, като се прибереше от работа, обичаше да присяга край каменната чешма, да гледа залеза на слънцето на фона на цъфналите липи и хрости, да слуша шурците из буи́ните неокосени треви. Водата от желязната тръба се стичаше, пълнейки равномерно дългото каменно корито. Денят свършваше своя път и даваше право на нощта, тръгнала отдалеч, от дълбокото.

Тъй е от незапомнени времена. Както в душите на хората.

Ангел АНГЕЛОВ

Откъде тръгват нитищата

Рисушка Диана Софрониева